

ליאב מזרחי

מרה שחורה

קו 16 – גלריה קהילתית לאמנות עכשווית
2011

ליאב מזרחי מציג בתערוכתו מרה שחורה גוף עבודות חדש שנעשה במהלך השנה האחרונה וכולל ציורים, אובייקטים ורדי מייד מטופל, חומרים שונים המתלכדים יחדיו לכדי נרטיב קוהרנטי אחיד.

מקור המונח מרה שחורה מצוי בעת העתיקה ומתייחס לתורת ארבע הליחות: מרה אדומה (דם), מרה לבנה (כיח), מרה צהובה (מרה) ומרה שחורה. על פי מדד הליחות נקבע שאדם הסובל מעודף באחת המרות נידון לסבול מחוסר איזון גופני וכתוצאה מכך יחלה במחלות שונות. עודף במרה שחורה התבטא במזג מלנכולי ודיכאוני ומכאן נקשר במאות מאוחרות יותר למחלות נפש ושיגעון.

תחת מעטפת של קודים אסתטיים ועושר צורני, משרות עבודותיו של מזרחי על חלל הגלריה מצב תודעת-פסיכולוגי טעון ומהורהר מחד, ומאידך - מאופק ומסויג.

לקסיקון הדימויים וטכניקות העבודה בהן משתמש האמן, מייצגים קו מחשבה אינטרוספקטיבי ורגיש. היבטים פסיכולוגיים ואמוציונאליים עולים מתוך הדימוי, הצורה והחומר.

בעבודות כגון מודעות רדי מייד של חתולים שאבדו, אותן תלש האמן מסביבתו הקרובה, וציורים בהם מוצגת דמותו של 'שוטה הכפר' העושה את צרכיו בכיכר העיר או קדוש מעונה הנושא את עונשו, נמנע מזרחי מדיון על דמותו של החריג/האחר בחברה אלא מבקש להנכיח פחדים כמוסים וחרדות קיומיות בהן מהדהד פוטנציאל של סכנה, רוע ואלומות.

בעבודותיו של מזרחי מגולם מאבק עיקש, כמעט בלתי נשלט, בין הצורך לחשוף לבין הרצון להסתיר ברמה המטפורית והסימבולית והן בפעולות הננקטות בטכניקת העבודה. זהו מצב ביניים המעורר סקרנות ובלבול בעת ובעונה אחת ומנהל יחסי דחייה-משיכה בינו לבין הצופה. מצב זה ניכר היטב בעבודה ללא כותרת (שוטה הכפר), המורכבת משכבות בד, נייר וכיסוי תרמי הנערמות זו על גבי זו לכדי יצירת הדימוי ובעבודה נוספת המראה כתובת אפולוגטית כמעט בלתי נראית "sorry I forgot myself", שנמחקה ממצע העבודה העונה על אותו השם זה. אלה רק חלק מהביטויים המעידים על מגמה סותרת, מתגרה ואניגמאטית. נדמה כי בתוך העבודות מתנהל מאבק גשמי בין המודע לתת-מודע, בין יכולת ראייה לעיוורון. יצירתו של מזרחי מתאפיינת בעמלנות סיזיפית ואינטנסיבית. הוא מגייס ומנצל לטובתו את הפעולה האמנותית כאילו הייתה חלק מפרטואר איקונוגרפי העומד לרשותו – אנלוגיה למצב סבוך ומורכב. בעבודה Sorry I forgot Myself, פעולת שריפת הנייר על ידי להבת נר חוזרת על עצמה שוב ושוב, ופוצעת את פני השטח עד לקבלת מצע מושחר ומפויח, בלתי אחיד ומופשט. טכניקת העבודה מסגירה אותות מצוקה, אובדן ואובססיביות.

מוטיב החרוט, המוכר מעבודות מוקדמות יותר של מזרחי, נוכח בתערוכה זו כשהוא מושחר ומדגיש את הפוטנציאל לאלומות בנכחותו הפוצענית והכהה. לעיתים החרוט הוא חלק משרשרת חרוטים

קוצניים קטנים המתחברים יחדיו לשוט המתפקד כאביזר פוטנציאלי להזזת וילון מוגף, כמו בעבודה ללא כותרת (וילון), או לחילופין סדרת חרוטים משוננים המונחים בשורות מוקפדות על גבי מראה ו'חוצצים' בין הצופה לבין בבואתו כפי שניתן לראות בעבודה ללא כותרת (שולחן-מראה). אסמבלאז' סימבולי המורכב מכיסא ושולחן בית ספר, מראה וחרוטים, מעורר קונטציות של ענישה, שליטה, אהבה והרס עצמי. בעבודה ללא כותרת (מערה), החרוטים הופכים למערכת משוננת של זקיפים ונטיפים הסוגרים על פנים מערה ושוללים כניסה ויציאה בנוף פנטסטי, אפוקליפטי.

מזרחי עושה שימוש בטכניקות שונות ומצליח בכל עבודה ועבודה לזקק שפה חזותית אחרת. פעם זהו ציור אקספרסיבי בעל חזות גראפית המזכירה טכניקת הדפס חיתוך-עץ מימי הביניים (כמו בעבודה ללא כותרת (קדוש מעונה), ופעם זהו ציור מופשט ואסוציאטיבי. הוא מותח כביכול את גבולות היצירה שלו ובכל זאת מצליח להיוותר נאמן לקו מחשבה מגובש ולתפיסה איקונוגרפית אחידה.

מרה שחורה היא תערוכה אישית המתבוננת פנימה אל תוך נבכי נפשו של האמן ובוחנת את הקשר בין פסיכולוגיה לאמנות דרך מערכת של סימנים וסמלים מתולדות האמנות. מעל לכל מרחפת רוחה של מלאכת האמנות, תהליך היצירה כמרחב מוגן השומר על שפיות הדעת במקומות בהם ניתן ללכת לאיבוד..